

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 57

Maribor, ponedeljek 10. marca 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Za napredek turizma v Jugoslaviji

se je pričela v zadnjem času nova velika akcija. Nedavno se je vršila v Beogradu ustanovna skupščina društva »Jugoslovenski turisti«, ki ima namen in nalogo, da stori vse potrebne korake za povzdigo našega turizma v zvezi z vsemi sorodnimi že obstoječimi sportnimi, planinskimi in drugimi organizacijami. Ob tej priliki je predsednik društva, g. Stanko Banić, izrekel važne in značilne besede o važnosti turizma za narodno gospodarstvo.

»Turizem« — je dejal med drugim g. Banić — »je pri nas široko, še neobdelano polje, potrebno inicijative, akcije in dela. Kar je bilo v naši državi v tem pravcu doslej storjeno, je nesorazmerno malo napram rezultatom, ki so jih dosegli drugi narodi, malo v razmerju s prilikami in z dobo, v kateri živimo, neznatno v primeri s potrebami in vrednostmi naše zemlje in našega naroda. Turizem v današnji dobi ni samo sport, ampak bogat vir gospodarstva in vede, sredstvo medsebojnega zblíževanja, glasnik miru in splošnega napredka. Po kapaciteti in smislu za turizem se danes ceni nivo kulture in blagostanje narodov, in kakor malokod in malokateri narod na svetu ima naša zemlja edinstvene pogoje, da postane dragocena in znamenita. Jugoslavija nudi neizčrpne vires turizmu, ker je zemlja bogata na domači in tuji visoki stari kulturi, obenem pa razkošna s svojimi naravnimi lepotami, edinstvena s svojim etnografskim in etničnim bogastvom.

Našo rodno zemljo Jugoslavijo pa predvsem mi Slovenci, Hrvati in Srbi še vedno — kakor v prošlosti, tako tudi v sedanosti — slabo poznamo, je zato tudi ne cenimo in ne ljubimo tako, kakor zasluži. Zato je propaganda turizma v naši lastni hiši prvi pogoj in najvažnejša zahteva našega narodnega in državnega edinstva, pogoj naše konsolidacije, naše moči, naše veličine in naše bodočnosti. Povrh je tudi propaganda našega nacionalnega turizma v inozemstvu za nas največje važnosti. S časom se med nami izgublja meje, ki obstoje med državami in kontinenti. Svet osvaja sile tehnike, radlja in elektrike, izginjajo razdalje, rušijo se zapreke, narodi pa tekmujejo za svet, gospodstvo. Kdor se v takem času hitreje in bolje vživlji, kdor bo umel in znal očuvati in izpopolniti vsa ta sredstva in izkoristiti nove zveze in nove poti življenja in napredka, njegova je bodočnost. Tekmi s tako velikimi cilji na delu za dobro in slavo kralja, na zblížanju in blagostanju Jugoslavije naj služi tudi novo mlado društvo, kateremu mora dati veličina nalog in dobra volja članstva življensko silo, uspeh in napredek.

Upamo, da bo nova organizacija razširila svoj delokrog na celo državo in da bo vršila propagando za turizem v vseh predelih države in tudi v inozemstvu za vse njene predele, tudi za našo Slovenijo. Saj je baš Slovenija s svojimi nedosežnimi planinskimi lepotami, s svojimi krasnimi točkami za vse panoge turiz-

Nemška vlada v krizi

DRŽAVNI KANCELAR MÜLLER GROZI Z RAZPUSTOM PARLAMENTA IN RAZPISOM NOVIH VOLITEV.

BERLIN, 10. marca. Po mnenju vplivnih parlamentarnih krogov se je notranje-politična kriza v Nemčiji znova močno poostрила. Pogajanja, ki jih je imel včeraj popoldne državni kancelar Müller z zastopniki večinskih strank državnega zbora, so končala brez uspeha, ker stranke slejkoprej vztrajajo na svojih trditvah. Državni kabinet je pozno sinoči sklenil, da prepušči vladnim strankam še današnji dan za kompromisna pogajanja in je za to tudi glasovanje o Youngovem načrtu odloženo na jutri. Pri svojih pogajanjih z zastopniki strank je izjavil državni kancelar Müller odkrito, da državna vlada ne bo mogla več dolgo

upoštevati stališče strank in da mora pasti odločitev o Youngovi pogodbi jutri.

Vlada namerava že v sredo predložiti parlamentu sanacijski program. Ker pa v tem pogledu najbrže ne bo mogoče doseči sporazuma, je nova vladna kriza neizbežna.

V zvezi s tem kroži tudi vest o možnosti razpusta državnega zbora in razpisa novih volitev, ki naj bi se vršile koncem spomladi. Državni kancelar dr. Müller je že naznanil strankam, da bo prisiljen, ako ne pride do sporazuma, da predlaga državnemu predsedniku razpust državnega zbora in razpis novih volitev.

Španija odklanja Trockega

MADRID, 10. marca. Zunanji minister, vojvoda Alba, je odklonil prošnjo Trockega, da bi se smel iz zdravstvenih razlogov naseliti na Španskem.

Nemška vlada proti boljše- viški propagandni

BERLIN, 10. marca. Zunanji minister dr. Curtius je izročil sovjetskemu poslaniku energičen protest proti naraščajočemu rovarjenju kominterne. Nota naglašja med drugim, da nemška vlada v bodoče med izjavami in dejanji kominterne ter sovjetske vlade ne bo več delala razlike, temveč bo za izjave in dejanja kominterne smatrala za odgovorno sovjetsko vlado.

Taft umrl

NEWYORK, 10. marca. William Taft, ki je bil od l. 1909 do 1913 predsednik Zedinjenih držav, je v soboto umrl v starosti 73 let. Za časa svojega predsednikovanja je bil znan zlasti po svojem neizprosnem boju proti trustom, ki pa je končal s popolnim neuspehom.

Car Nikolaj II. bo proglašen za svetnika?

BEOGRAD, 10. marca. V Leskovcu se je vršilo zborovanje pravoslavnih vernikov, na katerem je bilo sklenjeno, zaprositi sveti sinod srbsko-pravoslavne cerkve, da naj proglašajo zadnjega ruskega carja Nikolaja II. za svetnika in sicer v priznanje velikih zaslug, ki si jih je pridobil za pravoslavlje in Slovanstvo.

Zopet atentat makedonskijuš- čih

BEOGRAD, 10. marca. Včeraj ob 9.30 sta prišla dva neznanca v kavarno »Ujedinjenje« v Strumnici. Lokal je bil skoro poln. Nenadoma je potegnil eden od neznancev samokres in

ustrelil občinskega stražnika. V hipu je nastala divja panika. To priliko je porabil drugi neznanec in vrigel sredi lokala bombo, ki je eksplodirala s silno detonacijo, nakar sta oba atentatorja pobegnila. Vsled eksplozije so bile štiri osebe težko, 11 pa lahko ranjenih. Atentatorja sta pustila na begu štiri bombe, 1 samokres in 1 klub. Na vžigalnih vrvcih bomb so bile začetne črke notranje makedonske revolucionarne organizacije.

Nesreča orijentskega ekspres- nega vlaka

ATENE, 10. marca. Orijski ekspresni vlak je med postajama Stirfaka in Tianokladi skočil s tira. Lokomotiva, tender in en voz so se pri tem prevrnili, 1 železničar je obležal takoj mrtev. Strojvodja, ena dama in neki policijski uradnik so bili težko, 5 oseb pa je bilo lahko ranjenih.

Pretrseljiva rodbinska drama

RIM, 10. marca. V vasi Fossalto se je odigrala pretresljiva rodbinska drama. 35letni posestnik Meale je živel s svojo ženo in 3 otroci v najlepši slogi. Najbrže v trenutni duševni zmedenosti pa so se starši odločili, da zastrupe svoje otroke. Oče je natopil v večerjo cinkovo sol in zastrupljeno kašo izročil otrokom, poprej pa še vse poljubil. Učinek strupa se je kmalu pokazal. Vsi trije otroci so umrli med strašnimi holecinami. Meale in njegova žena sta bila takoj aretrana in sta cinično priznala svojo krivdo. Strašni prizoru je vzbudil med narodom silno ogorčenje.

PARIZ, 10. marca. Včeraj so obglavili v Tunisu Arabca Herseina Alija, ki je bil radi nekega umora obsojen na smrt. Morilec je bil pred usmrčitvijo popolnoma miren in silno skesan. Tik pred justifikacijo je še enkrat skesano prosil vse navzoče za odpuščanje in nato mirno položil svojo glavo pod meč. Krvavemu prizoru so prisostvovali večinoma sami Evropejci.

ma in planinskega sporta, s svojimi krasnimi letovišči in modernimi zdravilišči široko odprta za razvoj turizma, z njo tujskega prometa in z njim našega narodnega gospodarstva. Naša čudovita Gorenjska s svojim Triglavskim pogorjem in Bledom, naše lepe Savinjske planine, naše privlačno Pohorje in vse druge postojanke našega turizma kličejo glasno in neprestano po odpiranju novih možnosti za razvoj turizma in vsega, kar je s tem v zvezi. Zlasti danes, ko se pričena zopet glavna sezona fluktuacije prijateljev lepe narave v vseh evropskih državah in tudi izven Evrope.

Tragična smrt inž. Milana Kremžarja

Včeraj popoldne se je pripetila v kopalnici hotela »Mariborski dvor« tragična nesreča, katere žrtev je postal 33-letni inženjer v kurilnici državnih železnic, Milan Kremžar.

Inž. Kremžar se je prišel kopat ob pol štiri popoldne in mu je hišnik takoj pripravil kopalnico. Ker pa gosta še niti ob 5. ni bilo iz kopalnice, se je zdela hišniku to sumljivo in je potrkal na vrata. Ko ni bilo nobenega odziva, je pahnil ključ, ki je bil na notranji strani, z nekim železnim predmetom ven in skušal potem odpreti vrata z drugim ključem, kar pa se mu ni posrečilo, ker so bila vrata zapahnjena. Hišniku je bilo takoj jasno, da se je morala pripetiti nesreča. Udrl je končno siloma v kopalnico. V hipu mu je puhnila v obraz vroča sopara, iz kopalne peči pa je prihajal ogenj. V kadi je klečal inž. Kremžar z obrazom v vodi. Bil je že mrtev.

O dogodku je bila takoj obveščena policija in je komisija ugotovila sledeče: Inž. Kremžar je med kopanjem najbrže hotel izprazniti kado, oziroma dobiti nove vode. Odprl je zato plin in prižgal, pri tem pa pozabil odpreti cev za vodo. Plinska cev je nato vsled velike vročine eksplodirala. Plin je potem puhnil Kremžarju v obraz in ga tako oamnil, da je postal nezavesten. Omahnil je z glavo v vodo in se kmalu zadušil, ker ni bilo od nikoder pomoči.

Pokojni inž. Milan Kremžar je bil rodom Ljubljčan. Bil je sin upokojenega sprevodnika drž. železnic, star komaj 33 let in pri svojih tovariših, kakor tudi pri nameščenih kurilnicah radi svojega blagega značaja jelo priljubljen. Po absolviranju tehniških študij je stopil l. 1926 kot strojni inženjer v službo državnih železnic ter je bil najprej nameščen v železniških delavnicah v Mariboru, od marca 1927 pa je bil v kurilnici. Tragična smrt mladega slovenskega inženjerja je vzbudila v Mariboru splošno sočustvovanje s pokojnikovimi stariši. Kremžarjevo truplo so takoj po komisijem ogledu prepeljali v mrtvašnico na Pobrežju.

Občni zbor Izobraževalnega društva na- predne trgovske in obrtne mladine.

Včeraj 9. tm. je imela agilna trg. obrtna mladina v Mariboru v Narodnem domu svoj reden letni občni zbor. V spodnji dvorani Nar. doma se je zbralo lepo število članstva in z zanimanjem sledilo poročilu upravnega odbora, katero je bilo skoz in skoz stvarno. Z vztrajno voljo je mladina lepo napredovala in ji je želeli še nadaljnjih uspehov. Lepo se je izboljšal tudi finančni položaj društva.

Razveseljivo je zlasti tudi poročilo šahovskega odseka, kateri je s popolnoma novimi člani pri šahu dosegel, da bode skoro tekma z Marib. šah. klubom. Renoviral se je tudi društveni orkester, ki se bo prvič pokazal na javni akademiji društva dne 23. tm. Izvoljen je bil z malimi izpremembami stari odbor z g. Danilom Gustinčičem kot predsednikom in Alojzijem Gotlichom kot podpredsednikom na čelu. Popoldne se je vršila intima plesna zabava društva v Nar. domu, katere je v družabnem in gmojnem oziru nadvse dobro uspela. Društvo se pripravlja na kar moč lepo proslavo 5letnice, ki bo zaključena z veliko javno akademijo dne 23. tm. v Nar. domu. Želeti je, da posvečajo merodajni krogi tej mladini vso svojo pozornost in ji ostanejo naklonjeni.

Maribor časti Masaryka

VELICASTNA MANIFESTACIJA JUG OSLOVENSKEGA MARIBORA V UNIONSKI DVORANI. — INTERNA ČEŠKA PROSLAVA.

Maribor, 10. marca.

Včeraj je bil Maribor pozorišče izredne slovesnosti: proslave največjega sinu češkoslovaškega naroda, tatičke Masaryka. Mesto se je na vse zgodaj odelo v svečano obleko državnih zastav, po ulicah je po mrtvih in deževnih jutranjih urah krog 9. dop. začelo živahno vrvenje, zlasti na Aleksandrovi cesti so se zbirale vedno večje množice.

Z vlakom ob pol 10. dop. je prispel iz Ljubljane generalni konzul ČSR g. dr. Rešl. Sprejeli so ga zastopniki JČL gg. dr. Reisman in inž. Leben, za Češki klub gg. Bureš in Knop, za Sokola kraljevine Jugoslavije g. dr. Kovačič in več drugega občinstva in ga spremili v kavarno Astoria, kjer ga je pozdravil tudi mariborski župan g. dr. Juvan.

Med tem so se že pričele valiti v dvorano in na galerije Uniona množice naroda, in že pred pol 11. uro je bilo vse tako napolneno, da je bilo težko še dobiti kakšen prostorček. Videli si tu poleg oficijelnih zastopnikov oblasti in uradov ter raznih kulturnih in drugih korporacij zastopane mase naroda iz vseh poklicev in stanov, izvzemši cerkvene kroge, ki so se od proslave abstinirali. Na odru, priprosto okrašenem z državnimi trobojnicami, ste iz ozadja pozdravljali sliki kralja Aleksandra in prezidenta Masaryka.

Množice so stoji poslušale našo in češkoslovaško himno, nato pa je starosta Sokolske župe g. dr. Kovačič imenom prirediteljev — JČL, Sokola in Češkega kluba — izrekel vsem zbranim iskren pozdrav, predvsem komandantu mesta generalu Stanislavjeviću, županu mesta dr. Juvanu, ki mu je obenem izrekel zahvalo za inicijativni predlog v občinskem svetu za prekrstitev Ciril-Metodove ulice v Masarykovo ulico in za spontani poziv meščanom, da so izobesili zastave, dalje predsedniku okrožnega sodišča dr. Žihru, obem sreskim načelnikom dr. Ipavcu in dr. Hacinu, višjemu državnemu pravniku dr. Jančiču, upravniku policije Keršovanu, ministru v p. dr. Kukovcu in vsem ostalim. Prepričan je, da se vsi častilci Masarykovi zavedajo, da slave enega največjih mož, kar jih danes nosi zemlja, in da bodo to zavest in prepričanje zanesli tudi med najširše plasti naroda.

Vojaška godba je odsvirala uverturo iz Smetanove »Libuše«, učenca tukajšnje češke šole Zdenka Gintz in František Sladek za sta zdeklamirala dvojce slavnostnih pesmic.

Imenom prirediteljev je g. dr. Reisman v enournem, globoko zasnovanem slavnostnem govoru podal občinstvu sliko Masaryka kot enega največjih sodobnih državnikov na eni strani, kot odličnega znanstvenika, ki je vzgojil cele generacije, na drugi strani, kot človeka

globokega socialnega čuta na tretji strani, kot neupogljivega bojovnika za vse, kar je enkrat spoznal za pravo in resnično, tudi za ceno, da je bil opsovan in opljuvan, kot moža neprestanega dela, velike ljubezni do naroda, in zlasti kot moža, ki mu je bila usoda jugoslovenskih narodov že od nekaj pri srcu in ki je žrtvoval vse, da izbojuje svojemu in jugoslovenskemu narodu svobodo in zruši habsburško tiranijo, pri vsem tem pa moža priprostega, skromnega in rednega v svojem vsakdanjem življenju, kar mu je tudi omogočilo doživeti tako visoka leta.

Moški zbor Glasbene Matice je zapel troje pesmi, zlasti tudi Masarykovo najmilejšo pesem, globoko čustveno češkoslovaško narodno »Teče voda, teče«, ki jo je moral ponoviti, godba pa je zavisirala uverturo iz Dvořakove »Navihani kmet«.

Med veliko tišino je nato češkoslovaški generalni konzul g. dr. Rešl v lepem slovenskem nagovoru na narodne množice izrekel toplo zahvalo obmejnemu Mariboru za to veličastno manifestacijo, o kateri bo poročal svoji vladi. Imenom in po naročilu vlade ČSR je izročil odlikovanja dvem članom Saveza ratnih dobrovoljaca kraljevine Jugoslavije, prof. dr. Pivku red belega leva IV. stopnje, in trgovcu Rado Lenardu medaljo belega leva I. stopnje za njune vojaške zasluge med vojno za osvobodjenje slovenskih narodov. Končno je zaklical živio kralju Aleksandru ob mogočnem vzklikanju vseh manifestantov.

S himno »Hej Slovani« in z Masarykovo himno je bila zaključena veličastna proslava, s katero je Maribor dokazal, da visoko ceni očeta češke in jugoslovenske svobode in velikega borca za resnico in pravico.

Češka kolonija, ki je bila že na dopoldanski proslavi polnoštevilno zastopana, se je popoldne ob 16. še posebej zbrala na intimno interno slavlje v mali dvorani Narodnega doma, ki je bila polna čeških rojakov in dece. Vse je pozdravil imenom Češkega kluba predsednik Bureš, zlasti gen. konzula g. dr. Rešla, zastopnika Sokola dr. Kovačiča, zastopnika JČL dr. Reimana. Njegov predlog, da se pošlje brzojavni pozdrav prezidentu Masaryku, je bil sprejet z velikim navdušenjem. V lepem nagovoru je gen. konzul dr. Rešl orisal navzočim pomen Masaryka v zgodovini Čehoslovakov. Vrstile so se še deklaracije učencev češke šole pod vodstvom učitelja Drlyja in glasbene točke vojaške godbe, ob 17. uri pa je bila slavnost zaključena in v spremstvu gg. Bureša, Knopa in drugih se je g. gen. konzul dr. Rešl odpeljal z avtom na kolodvor, odkoder je ob pol 18. odpotoval z vlakom v Ljubljano.

njihovega zelo zanimivega sporeda eden priznani najboljših jugoslovenskih baritonistov, ljubljenec zagrebske publike, g. Drago Hrzič. Fromanovi, kakor tudi Drago Hrzič, so tudi že v Mariboru gostovali in so gotovo še v najboljšem spominu.

Ljudska univerza v Mariboru.

Danes, v ponedeljek, ob 8. uri predavanje prof. dr. Janka Kotnika o največjem sodobnem angleškem dramatik, Bernardu Shaw-u.

40 mučnikov...

Davi se je zasmehljala nad grešno zemljo vedra jasnina najlepšega pomladanskega dne, a zarjo tega »usodnega« dne so budili tako živalni spevi škorcev, kosov in senčic, da so se celo vrabčki-zaspančki zbudili. Pravijo, kakršno je na dan 40 mučnikov vreme, takšno bo — 40 dni. To je že več stoletij stara »vera«, ki pa več ali manj drži, kar smo posebno lansko leto občutili. Sicer pa je bilo med 40 mučniki najbrž nekaj »cagovcev« in jokavih mladeničev, vsled česar je radi previdnosti pričakovati, da se bo v času vladavine 40 mučnikov še ta ali oni vendar le zjokal nad grešno zemljo...

Mariborski in dneoni drobiž

NEGRO REVELLERS

ZAMORCI

IZ OBALE MISSISSIPIJA PRIDEJO!

Ljubljanska Glasbena Matica v Mariboru

V soboto zvečer je v unionski dvorani koncertirala ljubljanska Glasbena Matica 70 pevcev in pevk, pod vodstvom dirigenta g. ravn. Poliča. Gostje so se pripeljali v spremstvu predsednika Glasb. Matice g. dr. Ravniharja z vlakom ob pol 17. Na kolodvoru se je zbralo precej občinstva, ki je ljubljanske propagatorje umetnosti toplo pozdravilo. Dobrodošlico v obmejnem Mariboru sta jim izrekla imenom Ljudske univerze, pod katere okriljem se je vršil koncert, ter imenom mariborske Glasbene Matice g. inž. Kukovec, imenom mesta in župana g. mag. svetn. Rodošek. Zahvalil se je za sprejem imenom gostov g. dr. Ravnihar.

Po mali poskušnji v dvorani in po ogledu mesta so se gostje razšli po hotelih, ob 20. uri pa se je vršil v unionski dvorani zelo dobro obiskan koncert. Pevski zbor je izvajal svoj francoski program ob velikem navdušenju. Nekateri pesmi je moral ponoviti. Občinstvo je prirejalo gostom burne ovacije. Dirigent g. Polič je bil lep lorjev venec.

Po koncertu je bil družabni sestanek v hotelu Orel. Udeležili so se ga tudi zastopniki naše glasbene kulture.

Včeraj so Ljubljanci koncertirali še v Ljutomeru in Ptujju, povsod z istotako velikim uspehom.

Iz davčne službe.

V Ptujju je prevzel vodstvo davčne uprave g. davčni inspektor Ladislav Jerše, dosedajni predstojnik davčne uprave v Ormožu.

Zadružništvo v Sloveniji l. 1929.

Na novo se je ustanovilo lani v Sloveniji 80 zadrug (od teh 49 v območju okrožnih sodišč Maribor in Celje), in sicer 20 kreditnih, konsumnih 9, mlekarske 3, agrarnih zajednic 7, živinorejske zadruge 4, strojne zadruge 4, vinarske zadruge 4, zadrudne elektrarne 4, vodovodnih zadrug 7, hmeljarski zadrugi 2, stavbenih zadrug 7, založniške (tiskovne) zadruge 3, obrtni zadrugi 2 in razne 4. V likvidacijo je prešlo 19, konkurz ste napovedali 2, izbrisanih je bilo iz zadr. registra 46 zadrug.

Občni zbor Zveze mestnih, trških in zdraviliških občin za Slovenijo

se je vršil danes dopoldne v lovski sobi hotela »Orel«. Navzoči so bili zastopniki i 7 članic. Predsedstveno poročilo je podal obsežno g. Drofenik. Zlasti se je bavil z vprašanjem novega občinskega zakona ter posledic zakona o samoupravnih cestah, na podlagi katerega je bilo nešteto okrajnih cest zopet uvrščenih med občinske ceste, kar pomeni v gospodarskem pogledu ogromno škodo. O stvari se je razvila obširna debata in so se storiili sklepi glede zadevnih korakov pri oblastih. Pri volitvi odbora je bil dozdajni odbor zopet izvoljen.

Masarykova zahvala slovenskemu zdravniku.

O priliki 80letnice predsednika češkoslovaške republike, Tomaža Masaryka, bo našo javnost gotovo zanimalo, da je bil med zdravniki, ki so ga l. 1921 za časa težke njegove bolezni zdravili, tudi naš rojak, tedanji docent na medicinski fakulteti v Pragi, g. dr. Ivan Matko, ki je prejel potem sledečo pismeno zahvalo prezidentovega kancelarja: »Veleugledni gospod profesor! Na direkten ukaz gospoda predsednika si dovoljujete podpisana kancelarija, da Vam izreče za učinkovito zdravniško oskrbo pri zdravljenju gospoda prezidenta najtoplejšo zahvalo.«

Naši rudarji smejo na Holandsko.

Iz Beograda poročajo, da je minister za socialno politiko dovolil angažiranje naših rudarjev za državne rudnike na Holandskem ter se lahko vsem, ki se izkažejo, da so za tam angažirani, izdajajo potni listi.

Ljubljanski Maticarji v Ljutomeru. Včeraj so koncertirali Maticarji v Ljutomeru. Na kolodvoru so bili pozdravljeni od oficijelnih zastopnikov in mnogobrojnega občinstva. Nadvse ginljiv in prisrčen je bil prizor, ko je mala gojenka pevške šole, v imenu pevskih abecedarjev izročila dirigentu Poliču šopek cvetlic v pozdrav. V spremstvu mestne občine so se podali pevci v mesto, ki jih je pogostilo. Popoldanski koncert je bil že tri dni poprej razprodan in mnogo ljudi, ki so še prihajali, je moralo oditi.

Razglas.

V smislu obč. redr za mesto Maribor se javno naznanja, da so računski sklepi mestnega zaklada, zaklada meščanske imovine, mestnega vodovoda, mestne elektrarne, mestne plinarne, mestnega električnega podjetja, mestnega pogrebnege zavoda, avtoprometa, zgradbenege sklada, skladnega sklada in ustanov ter inventar teh zakladov za leto 1928 sestavljeni in da bodo razgrnjeni v mestnem knjigovodstvu 14 dni in sicer od 10. do 23. marca občanom na vpogled, da vsakdo lahko navede svoje opazke o njih.

Pregled vojnih obveznikov l. 1890 do 1904, ki se čutijo bolne.

Mestni magistrat mariborski razglasa, da bo naborna komisija tudi ob priliki letošnjega glavnega nabora pregledala vojne obveznike starejših letnikov, ki se čutijo za vojaško službo nesposobne. Radi tega poziva mestni magistrat vse vojaške obveznike, roj. 1800 do 1904, stanujoče v mestu, ki so bolni in se čutijo za vojaško službo nesposobne, da se javijo od 10. do 15. tm. pri mestnem vojaškem uradu, Šlomškov trg 11, pritičje desno, med uradnimi urami od 14. do 16. (razen sobote in nedelje). Vsak obveznik naj prinese seboj vojaško ispravo in domovnico, da se zamore za vsakega točno ugotoviti pristojnost. Invalidom in stalno nesposobnim se ni potreba javiti.

Zopet poskus samomora pod vlakom.

Včeraj krog 12. se je pri vlaku, ki je vozil od koroškega kolodvora proti Limbušu, v bližini Sokolskega doma vrgel pred lokomotivo 22letni mizarški pomočnik Franc Haberl, stanujoč v Studencih, ki je že enkrat poprej poskusil se obesiti, pa ga je oče pravočasno rešil. Tudi tokrat ni imel »sreče«, zakaj ščit lokomotive ga je vrgel na stran in ga notranje poškodoval, dočim na zunaj ni bilo na njem videti nobenih poškodb. Fant je v polnezavesti neprestano klical neko Štefi. Domnevalo nesrečno ljubizen. Obupanca je rešilni voz odpeljal v bolnico.

Slovensko trgovsko društvo v Mariboru

ima v soboto, dne 15. t. m. ob pol 20. uri v Narodnem domu svoj redni občni zbor. Razen običajnih točk je na dnevne mredu tudi sprememba pravil.

Izgubljeno.

V soboto med pol 17. in 17. uro je izgubila na poti od Gosposke in Slovenske ulice, mimo Scherbaumovega dvora do Sodne ulice revna učenca pleteno ročno torbico, plavo-zelene barve s 310 D., žepn. robcem in raznimi nakuplj. predmeti. Najditelj naj odda torbico proti primerni nagradi na policijski stražnici na Aleksandrovi cesti ali policijskemu komisarijatu. Ker ni izključeno, da je bila učenca okradena, se naproša očividec, da javi to policiji.

Sijajno bele zobe.

hoste dosegli z uporabo svetovno znane Odol-paste, ki poleg uporabe Odol-vode za usta jamči popolno higijensko nego zob in ust. Cena male tube: Din 8, velike tube Din 13. Dobiva se v vseh strokovnih trgovinah.

Pri odebelelosti vzbuja redna zdravlilna uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice jako delovanje črevesa in dela telo vitko. Mnogi profesorji zapisujejo »Franz Josefovo« vodo tudi pri zamaščenju srca kot zelo dragoceno sredstvo, in sicer zjutraj, opoldne in zvečer tretjino čaše. »Franz Josefova« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Velika kavarna.

Danes, ponedeljek in sredo, Carlo Böhm, komik. 750

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Ponedeljek, 10. marca. Zaprto.
Torek, 11. marca ob 20. uri »Naš gospod župnik«, ab. B. Kuponi.
Sreda, 12. marca. Zaprto.
Četrtek, 13. marca ob 20. uri »Naš gospod župnik«, ab. C. Kuponi.
Petek, 14. marca. Zaprto.
Sobota, 15. marca ob 20. uri »Baletni večer Fromanovih s sodelovanjem baritonista Draga Hrziča.

Celjsko gledališče.

Sreda, 12. marca ob 20. uri »Naš gospod župnik«. Proslava 25letnice gosp. Jos. Daneša. Gostovanje Mariborčanov.

Ptujsko gledališče.

Petek, 14. marca ob 20. uri »Naš gospod župnik«. Proslava 25letnice gosp. Jos. Daneša. Gostovanje Mariborčanov.

Baletni koncertni večer v mariborskem gledališču. Voditelja in prvaka baleta zagrebske opere gospa Margarita in g. Maks Froman, ki sta dvignila zagrebski balet do ugleda najboljšega jugoslovenskega baleta ter sta gostovala že po neštetihi velemestih s kar največjim uspehom, nastopita tudi v marib. gledališču in sicer v soboto 15. t. m. Sodeluje poleg

Papirna Industrija Jugoslavije

VELIK NAPREDEK. — ZADOSTNA PRODUKCIJA CELULOZE DOMA. — KMALU BOMO UVAŽALI SAMO ŠE ROTACIJSKI PAPIR, V OSTALEM UVOZ PADA, IZVOZ RASTE.

Razvoj naše industrije papirja napreduje v velikimi koraki. Veliko lesno bogastvo, ki ga ima Slovenije ter zapadne Hrvatske je omogočilo ustanovitev jugoslovenskih tovarn celuloze kot predpostavke za ustvarjanje domače papirne industrije. L. 1905 je bila v Drvaru v Bosni z avstrijskim in švicarskim kapitalom ustanovljena tovarna celuloze, koje kapaciteta je do l. 1914 znesla letno 1400 vagonov, se je pa do danes dvignila na 1800 vagonov. Tudi je v zvezi s papirnico v Vevčah pri Ljubljani obstojala tovarna celuloze s kapaciteto letnih 300 vagonov. Vendar pa se ta kapaciteta ni izrabila in se je produciralo letno komaj do 60 vagonov celuloze. Šele sedaj so se naprave izpopolnile tako, da bo produkcija zvišana na 450 do 500 vagonov na leto. Proizvodnja celuloze znaša danes v Jugoslaviji letnih 1700 vagonov, vendar se le mal del tega porabi doma, večinoma se izvažuje. Izvoz celuloze iz Jugoslavije naglo napreduje. Prilicno polovica celuloze se izvozi v Zedinjene države, ostalo v Francijo, Italijo, Belgijo, Nizozemsko itd. Vsa izvažana celuloza je iz Drvarja. Zanimivo je, da se ta celuloza radi prevoznih stroškov ne more uporabljati doma in se za domače papirnice na severu države mora celuloza uvažati od zunaj. Na uvozu je predvsem udeležena Avstrija.

V naši papirni industriji je nastala navidezna kriza radi tega, ker je tovarna v Vevčah, ki je izdelal letno na enem stroju do 500 vagonov rotacijskega papirja, radi polnega kritja domače potrebe na rotacijskem papirju (letno 800 vagonov) ravnokar nameravala urediti svoj obrat za to množino, pa je morala izdelovanje rotacijskega papirja sploh opustiti, ker se je s fin. zakonom 1927/28 uvozna carina za rotacijski papir znižala na 1 Din za 100 kg. Tvarnica se je nameravala nato preurediti na izdelovanje ploščatega papirja, vendar se to ni posrečilo in tako je morala en stroj izločiti iz obratovanja. Ne gre torej za splošno krizo v papirni industriji. Nasprotno, jugoslovenske papirnice so polno zaposlene in znašajo dobavni roki 6 do 8 tednov. Da nadomesti izgubo izdelovanja rotacijskega papirja, je vevška papirnica pomnožila izkuhanje celuloze, tako da je bilo mogoče zmanjšati uvoz te surovine.

Nadaljne papirnice imamo še v Domžalah, Zagrebu, Beogradu, Sušaku in Čačaku. Papirnici v Domžalah in Zagrebu ste se izpopolnili z novimi kotli in stroji, montirali nove naprave za kuhanje celuloze in krijeta potrebo na celulozi sedaj sami. Specializirali ste se na izdelavo omotnega papirja in slabšega pisalnega papirja. Kapaciteta znaša 400—800 vagonov. Papirnica Milan Vapa v Beogradu se tudi izpopolnjuje z novimi valji, tako da bo kapaciteta narasla za 280 do 400 vagonov. Tovarna ima najmodernejšie stroje in je ena najboljšie urejenih papirnic Jugoslavije. Papirnica Smith & Menier na Sušaku izdeluje papir za cigarete, bo pa razširila obrat tudi na izdelovanje svilenega, indigo- in kopirnega papirja. Papirnica v Čačaku (Srbija), ki se gradi, bo dala letno krog 200 vagonov finega papirja. Obratovati bo začela meseca maja.

Iz teh podatkov sledi, da bo Jugoslavija kmalu svojo potrebo papirja sarna krila in ga celo še izvažala. Uvoz navadnega risalnega in pisalnega papirja je padel, ker domača industrija vedno bolj krije domačo potrebo. Nazadnje tudi uvoz papirja za pisma, ker ga izdelujejo domače tovarne, istotako uvoz svilenega papirja, ker bo papirnica na Sušaku kmalu krila domačo potrebo. Kmalu bo domača produkcija tako izpopolnjena, da bo trebalo uvažati samo še papir za tisk in lepenko. Lepenko izdelujejo domače tvornice le v slabši kvaliteti in je treba finejšo uvažati. Toda tudi v tej smeri je pričakovati znižanja uvoza, ker se je papirnica v Domžalah že preuredila za izdelovanje težkega papirja, tripleks-kartona in lepenke. Tako bo trebalo uvažati samo še fini karton.

Naš izvoz papirne produkcije stalno narašča, izvzemši omotni in pisalni papir. Da se ne izdelujejo doma zadostne množine rotacijskega papirja, je posledica dejstva, da Jugoslavija ni v mednarodnem kartelu in da so lesne cene previsoke.

Kaznjenc predava v radio o angleških ječah

Londonka radio-postaja razume svoj program urediti zelo originalno. Nedavno so naročniki radiopostaje mogli poslušati zanimivo predavanje o angleških ječah, pa ne morda od kakšnega učenjaka, kaznilniškega ravnatelja ali kriminalnega uradnika, ampak od bivšega kaznjence, ki je bil nedavno izpuščen iz kaznilnice v Parkhurstu na svobodo. Mož je tekom štiritletne ječe imel mnogo prilike, proučiti razmere v ječi ter je iznesel svoja opazovanja z velikim strokovnim znanjem in objektivnostjo. Kaznilniške oblasti so mu dale dovoljenje za predavanje, ki ga je zaključil z besedami: »Nočem več imeti posla s »skrinjo«. Vsi lopovi so sporazumni, da se zločin ne izplača več.«

Mož je obširno govoril o obskrbi v ječi. Kontrolna komisija točno pazi na premeno hrane in na redilno vrednost jedi. V ječi obstoja »industrijalna« dijeta in takozvana »hard labour« dijeta. Kakšno dijeta dobi kaznjenc, o tem odloča ravnatelj kaznilnice. Jed je navadno začinjena z mlekom in margarino, daje se mnogo zelenega sočivja, črni kruh je zelo dober. Zajutrek je vsak dan enak in obstoja iz kaše, kosa kruha in čaja. Za ostale dnevne obroke je na mesec 18 raznih jedi, ki se ne povračajo v isti vrsti, tako da kaznjenci ne vedo vnaprej, kaj bodo dobili drugi dan. Vsak dan dobe kaznjenci meso. Dnevno življenje v kaznilnici je zelo monotono. V prostih urah na večer se lahko kaznjenci bavijo s posli, ki jih ljubijo. Mnogo se čita. Sam predavatelj je v kaznilnici spoznal velik del angleške književnosti. Mnogi kaznjenci se bavijo z risanjem, godbo, ročnimi deli itd. Za mnoge kaznjence, zlasti za one, ki so obsojeni na daljše kazni, je velika tolažba, ako imajo v svoji celici kako

živno bitje. Kot nagrado za dobro vedenje dovoljujejo ravnatelji kaznilnic, da imajo kaznjenci lahko v celicah miši. Taksi kaznjenci dobivajo prazne posodice od mesnih konzerv, kamor spravljajo miši. Ako kaznjenc dobi živalico v celico, mu to hrani duševno ravnotežje, in dobro bi bilo, če bi se jim dale tudi druge živalice, zlasti ptice. Predavatelj je doživel mnogo poskusov pobega, ki se pa nodeden ni posrečil. Za takšne »begunce« je uveden mnogo strožji režim, in najstrašneše je, da mora biti v njihovih celicah radi stalnega nadzorstva celo noč luč.

Živ na mrtvaškem odru

Živ bi bil nedvomno pokopan v Eziju na Španskem sin nekega oficirja, da ni na mrtvaškem odru v zadnjem trenutku prišel zopet k življenju. Zdravnik je namreč ugotovil nastopivšo smrt in že čez nekaj ur bi morala biti krsta položena v grob. Dogodek je zbudil ne samo med zdravniškimi krogi, temveč sploh med vsem ljudstvom ogromno pozornost.

Kongres mest Jugoslavije

se bo 29. tm. pričel v Beogradu. Izven običajnega dnevnega reda bo tudi več predavanj. Med drugimi predava ljubljanski podžupan g. Jare o nalogah naših mest v splošnem kulturnem in nacionalnem pogledu. Za mariborsko občino bo na kongresu g. župan dr. Juvan.

Rekord v britju

V Budimpešti se je vršila v ponedeljek tekma v britju in česanju. Brivec Szecsko je postavil svetovni rekord v britju v 43 sekundah in je potolkel svoj lanski rekord 47 sekund. Izročeno mu je bilo častno darilo.

Sport

Maribor-Zelezničar 4:2 (2:0)

ISSK Maribor: Koren II, Koren I, Pliberšek, Iršič, Kirbiš, Hreščak I, Senica, Najžer, Priveršek, Bertonec, Starc.

SK Zeleznicar: Heller, Konrad I, Wagner, Ronjak, Frangeš, Bauer, Pollak, Bačnik, Antoličič, Konrad II, Pezdikec.

Naravnost idealno lepa nedelja je privabila skoraj vso našo sportno publiko na igrišče ISSK Maribora v Ljudskem vrtu. Tekma je končala z zasluženim zmago ISSK Maribora. Maribor, ki je moral nastopiti z dvema rezervama, tokrat ni popolnoma zadovoljil. Po zadnjih tekmah se je pričakovalo, da bo predvajal boljšo igro. Dodajanje žoge je bilo slabo in nerovno. Videlo se je, da manjka Hreščak II. Stranska krilca Maribora sta precej grešila glede takojšnjega odajanja in sta po nepotrebnem zadrževala igro. Kirbiš je bil sijajno disponiran. Hreščak je imponiral v igri z glavno. Iršič je preveč bojazljiv. Napad beložnih je imel vodilni sil v notranjem triu. Brilliral je Bertonec, brezdvomno najboljši igralec na polju. Jako dober je bil tudi Priveršek. Najžer je bil preveč nervozen in je včasih tudi preostro igral. Starc je že bil boljši. Senica na levem krilu je bil nemogoč. Izvrstna je bila ožja obramba z izbornim vratarjem Porenom na čelu, ki je držal neverjetno sigurno par težkih strelcev. Tudi njegov brat je bil v odlični formi. Pliberšek je od tekme do tekme boljši in se je tudi že navadil takoj oddati, kar je edino pravilno. V ničnem pogledu je Maribor prekašal »Zelezničarje«, ki so imeli svoje najboljše moči v ožji obrambi. Wagner je bil sicer malo indisponiran, vendar je prekašal svojega partnerja Konrada I. Heller v голу je bil jako dober. Napad je mnogo pridobil, ker je opustil hiperkombiniranje, zato pa več in dobro strelja. Duša moštva je srednji krilec Frangeš, ki pa opešal proti koncu. Tudi je preveč ostro igral, kar dosedaj nismo bili navajani od njega. Stranska krilca sta bila na mestu. Napad se je izkazal jako prodornega, kar je brez dvoma pripisovati Bačniku, ki je tudi dosegel oba gola za SK Zelezničarja. Konrad II je bil še boljši, da ni kazal na momente nepotrebne bojazljivosti, ako je startal nanj branilec.

Antoličič absolutno ni vodja napada. Pollak in Pezdikec sta mnogo grešila s tem, da sta preveč driblala.

Po poteku igre ne bi bilo presenetljivo, ako bi bil Maribor zmagal še z večjo razliko golov. Igra je bila v prvi polovici precej izenačena. V začetku je pritisnil Zeleznicar, ki je tudi dosegel prvi gol, ki ga pa so sodnik radi offsid ni priznal. Proti koncu polčasa pa je Maribor potegnil, in tudi dosegel po Bertonecju dva krasna gola. Po odmoru je bila slika nekaj časa ista. Maribor je napadal, ali brez uspeha. Proti sredini drugega polčasa pa je Zeleznicar potegnil, dosegel na prostoru desne zveze prvi gol in nato po Antoličiču izenačenje. Kmalu pa se je obrnilo. Maribor je postal agresivnejši, predvsem Bertonec. Na »Zelezničarjih« se je opazila utrujenost. In lepega solo prodora Bertonecja je dosegel Maribor zopet vodstvo in je Najžer 10 minut pred koncem zvišal rezultat na 4:2. Zadnje četrt ure je bil Maribor absoluten gospodar in se je igralo le na prostoru Zelezničarja, ki se je težko branil.

Sodil je gosp. Nemeč. Njegove odločitve so bile včasih direktno absurdne.

Pri začetku tekme je podaril podpredsednik ISSK Maribora gosp. dr. Staniol jubilantu Kirbišu in Hreščaku lepa spominska darila.

Medmestna ping-pong tekma Maribor-Gradec

Dne 23. marca priredi SK Zeleznicar medmestno ping-pong tekmo med Gradcem in Mariborom. Vršila se bo v veliki dvorani Kazine in bo vstopnina minimalna. Za Maribor nastopijo sledeči gosposdije: Roglič, Mastek, Kirbiš, Šmidt, Jančič in Mazi.

SK Zeleznicar rez. ISSK Maribor rez. 4:2 (3:2)

V predtekmi je SK Zeleznicar zaslužen zmagal nad rezervo ISSK Maribora v razmerju 4-2. Sodil je gosp. Pišer dobra.

Celje: prvenstvena tekma SK Celje: SK Olymp 4:1 (1:1).

Ljubljana: ASK Primorje:Grazer Sportklub 2:2 (2:1). Prvenstvena tekma SK Ilirija: ŽSK Hermes 3:0 (1:0).

Zagreb: Sparta:Makabi 3:1 (1:1); Viktorija:Zeleznicar 5:1 (2:1); Grafika:Croatia 1:0 (1:0); Gradjanski:Soko 2:2 (1:2); Concordia:Hašk 3:2 (2:1). Čisti dohodki teh tekem so šli v korist preostalim ponesrečenim jugoslovenskim mornarjem, ki so utonili na parniku »Daksa«.

Mednarodni sport

Dunaj: prvenstvene tekme: Vienna: Rapid 2:1 (0:0); Austria:Hertha 3:1 (2:1); Wacker:WAC 0:0; FAC:Nicholson 3:1 (1:1), mednarodna tekma Ferenczvaroš (Budimpešta):Admira 5:3 (4:2).

Gradec: GAK:SK Urfahr 7:1 (4:1); Kastner & Ohler:Sturm 5:3 (3:0).

Budimpešta: prvenstvene tekme: Ujpest:Nemzeti 1:0 (1:0); III. okraj:Somogyi 1:1 (1:1); Atila Kispest 1:1 (0:0); Pecc-Baranja:Hungaria 2:2 (2:0); Ofner »33«:Boczkaj 3:2 (2:1); Bastya:Vasas 6:1 (6:0).

Praha: Bohemia:Viktoria Žizkov 2:1 (0:1); Čechie Karlin:Teplitzer F. C. 4:3 (2:0); Karlebad: F. C. : Sparta Kladno 3:1 (0:1); D. F. C.:SK Bodenbach 10:4 (3:4).

Berlin: Sparta (Praha):SK Hertha 4:0 (2:0).

Altona: Finale za savezni pokal Severna Nemčija:Berlin 2:0 (1:0).

Leipzig: Srednja Nemčija:Severna Nemčija 5:3 (3:2).

SK Zeleznicar

Vsi težkoatleti se pozivajo, da se sigurno udeležijo traininga, ki se bo vršil v torek in četrtek v telovadnici v Cankarjevi ulici. Prihodnja odborova seja bo v sredo, dne 12. tm.

Francoske anekdote

Znana igralka Arnould je posetila nekoč sivolasega Voltairea, ki ji je med razgovorom rekel: »Draga prija teljica, sedaj sem star 84 let in sem napravil ravno toliko bedarij, kolikor imam let.«

»To mi čisto nič ne imponira«, je odgovorila umetnica. »Jaz sem stara komaj 40 let, a imam že tisoč oslarij za seboj.«

Za časa vladanja Ludovika XV. so tudi moški nosili mufe. Ko je prišel davčni zakupnik Terray nekoč k slavnomu sprejemu s krasnim hermelinskim muфом, je neka gospodična zaničljivo vprašala: »Čemu neki on potrebuje mufo? Saj ima vendar vedno svoje roke v tujih žepih.«

Ko so se enciklopedisti pripravljali, da postavijo Voltaireu spomenik, so sklenili, da bodo nabirali prispevke samo po Franciji. Edini od inozemcev, na katerega so se obrnili, je bil kralj Friderik Veliki. Kralj je nato prosil d'Alemberta, naj določi višino njegovega prispevka.

»Gospod«, mu je odpisal nato znameniti filozof, »v tem slučaju zadržite Vaše ime in en sam tolar.«

Grofica Tencin je vprašala nekoč kneza Gigna, kdo pravzaprav določa dobro ime sočloveka. Knez je kratko odgovoril: »Vedno ljudje, ki so na slabem glasu.«

Amerikanski humor

V Mexico City si je pridobil mlad risar v tekmi za najlepši lepak prvo abstinenčno nagrado. Bila je to lepa vsota, ki jo je dvignil na prohibicijskem uradu. Pri tej priliki so našli v uradnih prostorih velike zaloge piva.

V Clevelandu je bil o priliki policijskega nočnega pogona aretiran celoten odbor nekega izobraževalnega društva in sicer radi razgrajanja v popolni pijanosti.

V Ewanstowu je bil aretiran ugleden mož, ki je bil obtožen, da je mučil svojo ženo. Pri zaslišanju je v svoje opravilo izjavil, da je ženo moral pretepati, ker je hotela svoje sive lase zeleno polarvati. In so ga je oprostil.

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Egipčanski roman

44

»Ah, vaše Veleblagorodje, kolika radost... Vidite torej, če jezdite še kake pol ure, boste imeli dve cesti pred seboj. Tista na desno dela velik ovinek, in po njej je jezdit človek, ki ga zasledujete; druga, na levo, pa je bližnjica... če krenete po njej, si prihranite dobre pol ure časa.«

»Naprej!« je zarjul častnik. »Naš je!... Vrli mož, pridite me jutri počakati v Svetoangelski grad, kjer bom na straži, da dobite svoje plačilo...«

V divjem galopu je zdirjala četa dalje. Čez nekaj minut je gosti oblak prahu, ki se je dvigal izpod konjskih kopit, izgubil na Napoljski cesti. Zdej je Spadacappa odprl kapelico; Ragastens je stopil na prosto in skočil na konja.

»Torej, gospod vitez, ali ste videli? Ali ste slišali?...«

»Ničesar!... Govoril sem s svetim Pankracijem, ki je patron te cerkve,« je rekel Ragastens z usmevom.

»Ah!« je dejal Spadacappa ves otrpel od začudenja... »Ali vam je odgovarjal?«

»Da: povedal mi je, da ti odpušča vse grehe, kar si jih storil.«

XXVII.

Gostilna »Pri vilicah«.

Ragastens je zajahal na stezo, ki mu jo je bil pokazal Spadacappa. Dve uri je jezdit molče in se le od časa do časa obračal do svojega spremljevalca — ali slugo, kakor sta se bila domenila — z vprašanjem, v katero stran mu je zaviti.

Proti poldnevu sta dospela na severno stran Večnega mesta, ki sta ga bila zjutraj zapustila na južni. Glad je pričel nadlegovati Ragastensa. Poklical je Spadacappa.

»Kako zajtrkuješ,« ga je vprašal, »kadar nimaš ničesar jesti, in tudi ne denarja, da bi šel v gostilno?«

Sluga je iztegnil roke proti par drevesom, ki so sredi polja iztegala svoje krevljaste veje, pokrite s širokim, zobčastim listjem.

»Smokve!« je dejal enostavno.

»Smokve! To teži žejo in glad obenem!«

»Samo da še niso čisto zrele...«

»Ah, kaj zato!... Jezdiva tja!«

Ko sta dospela do dreves, je hotel Spadacappa zlesti v eno izmed njih.

»Daj, da zlezem jaz!« je dejal Ragastens. »To me bo spominjalo časov, ko sem iztikal po montručkih gozdih za šojevimi in po montmartrskih za kosovimi gnezdi...«

Skočil je na tla ter pričel gibčno plezati navzgor. Toda ko je prišel do visokih vej, je skremžil obraz: smokve niso bile samo premalo zrele, nego popolnoma zelene.

»Žalosten zajutrek!« je zamrmral. »Toži se mi po kruhu in vodi, ki mi jo je vsiljevala Cezarjeva veljkodušnost.«

A vseeno je Ragastens trgal smokve ter jih meral od časa do časa tudi Spadacappi. Ta pa je nenadoma glasno vzkliknil.

»Kaj je s temi smokvami?« je vzkliknil sluga ter dvignil do viteza obraz poln strmenja in skoraj da tudi groze.

»Kaj je s smokvami? Kako misliš?...«

»Kako?... Te smokve so vendar zlate!«

»Kaj pa še! Ali se ti meša?«

»Sami pogledite! To je zadnja, ki ste mi jo vrgli!« Spadacappa je iztegnil roko ter pomolel vitezu zlatnik, ki se je svetil v solčnih žarkih.

»Čudno! Čudno!« je vzkliknil zdaj Ragastens.

»Še ena!... In še ena!... To je pravcat dež!« je zakričal v tem trenutku Spadacappa, skočil s konja ter nabral tucat zlatnikov, ki so bili padli z drevesa.

Ragastens se je osuplo oziral naokrog ter se že vpraševal, če ni morda odkril zaklada; takrat pa je zagledal svoj lastni pas.

Konec veje se je bil zataknil v ta pas ter ga nekoliko raztrgal. In iz te razpoke se je usipal čudežni zlati dež. Ragastens se je zasmel z glasnim, zvonkim smehom.

»Pas Cezarja Borgia« je vzkliknil...

Naglo se je spustil z drevesa ter odvezal pas: bil je napolnjen z zlatom! Cezar Borgia, ki je moral biti vedno pripravljen, da poplača kak sunek z bodalom, ali da podneti gorečnost kakega bandita, ni hodil nikdar od doma, ne da bi imel obilo denarja pri sebi. Po šegi tistega časa je hranil ta denar v torbicah, napejanih na pas, ki mu je držal meč ob boku.

Bralec pa se spominja, da si je Ragastens odhajaje iz Svetoangelske ječe opasal Cezarjev pas, hotoč nadomestiti svoj meč z njegovim. Zdej je sédel ter pričel šteti ta mali zaklad.

Bilo je nad sto zlatih cekinov, ne všteti obilne peščice pištol in nekaj srebrnjakov: celo premoženje zanj!...

»Smrt božja!« je dejal veselo, »gospod Cezar nima napačnih navad... Hvala lepa, gospod Cezar!... Toda,« je povzel, »te smokve niso užitne, vsaj v tem trenutku ne. Ali poznaš kako krčmo, kjer bi mogla mirno in varno zajtrkovati?«

»Ob Florentinski cesti, gospod vitez, jedva uro odtod, leži gostilna »Pri vilicah«, kjer boste tako varni, kakor dvesto milj daleč od Rima in od Cezarja Borgia. Z gostilničarjem sva dobra znanca: on je eden naših prijateljev. Pomagal nam je iz gole vstreljivosti in nam shranjeval v svojih kletah različno nerodno blago, tako dolgo, da smo ga mogli spraviti pošteno v denar — in za vse to je zahteval samo delež pri dobičku.«

»Da, pošten tatinski skrivalec... Toda saj nimam izbire... Torej, v gostilno »Pri vilicah!« — Tem bolj, čim mi ni povsem neznana.«

Ragastens se je nasmehnil ob spominu na svoje prvo srečanje s Cezarjem Borgia in na svoj dvojni strašni Astorro, ki ga je bil tako lepo opremil po modri narezljanih jopičev.

Skoraj ena ura je bila minila, odkar sta se odpravila na pot, ko sta dospela v gostilno »Pri vilicah« na Florentinski cesti. Lep čas sta bila dirjaia. Dočim je Spadacappa odvedel konja v hlev, je stopil Ragastens v nizko izbo, kjer so bile pred okni občene mokre rjuhe, da so ji dajale zadosten hlad. Kar umiral je že gladi.

Njegova prva skrb, ko ga je prišla postrežnica vprašati, česa da želi, je bila, da je naročil jedi. In haš mu je pogrinjala mizo, ko je vstopil hišni gospodar, pozdravil Ragastensa ter mu dejal potihoma:

»Gospod je naš človek, kakor mi pravi njegov sluga...«

»Vaš človek?... Kaj še!...«

»Da,« je povzel krčmar in pomežiknil z očmi.

»Naj se gospod ne boji ničesar... Če hoče iti gospod z menoj, ga povedem na takšen kraj, kjer bo popolnoma na varnem, in jaz sam bom imel čast streči gospodu...«

»Aventura je izborna,« si je dejal Ragastens s smehom. »Takole sem dosegel odliko, da morem igrati rimskega razbojnika...«

Sledil je krčmarju. Ta ga je odvedel v sobico v prvem nadstropju, kamor sta dospela po ozkih, tesnih stopnicah. Njihov vhod je bil na dvorišču, a grmovje ga je zakrivalo tako, da je bil neviden tudi z najbližje bližine.

»Nihče ne bo mislil na to, da bi iskal gospoda nad tem krajem,« je dejal krčmar. »Tu ostane gospod lahko brez skrbi nekaj dni.«

»Hvala, vrli mož. A zdaj mi dajte pred vsem kaj jesti.«

Sobica je bila sicer majhna, toda dokaj udobna in prikladna za daljše bivanje. V njej je bila postelja, kanape, naslanjač in miza z večimi svečami ter celo s knjigami za razvedrilo. Majhno okno z zaprtimi naoknicami je gledalo na cesto; v največji sili se je dalo popihati kar tu skozi.

Krčmar »Pri vilicah« se je kmalu prikazal s košarico jestvin, ki se jim je vitez posvetil z največjo vnemo.

»Kaj pa Spadacappa?« je vprašal, usta polna izvrstno pripravljene jegulje.

»Gospodov sluga obeduje v kuhinji.«

»Naj pride k meni, kadar bo gotov.«

Ragastens je premišljal, ne da bi se dajal svojim mislim motiti pri jedi.

»Čudna reč,« je govoril sam s seboj. »Prerival sem se z velikimi gospodi v Rimu, in sem videl samo krute zločine, sramotne misli, trinoštvo pri teh, nizko hlapčevstvo pri onih. Pa srečam razbojnika! On me reši! Pridem k navadnemu krčmarju: da mi zavetišče! Ali se je treba zares tako daleč odaljiti od plemstva po pergamentu, da najde človek plemstvo in plemenitost srca?...«

V teh filozofskih ugibanjih ga je zmotil prihod Spadacappe.

»Ali si obedoval?« je vprašal vitez.

»Tako, kakor nisem že deset let, gospod! To je čudno, kakšen tek prihaja od zavesti, da kruh, ki ga ješ, ni zaslužen s prelito krvjo!«

»Dobro!... Ali si odpočil?«

»Tako dobro, da lahko jezdim do večera, ako je treba.«

»To je kakor nalašč. Zdej se vrneš v Rim.«

»V Rim!« je vzkliknil Spadacappa z grozo. »Ali se me je mar gospod vitez naveličal?«

»Ne, pomiri se... Požuril se boš in jahal naglo v Rim. Ali poznaš tam ulico Štirih vodnjakov?«

»Kajpada! Voda vodnjaka s štirimi curki mi je pogostoma nadomeščala astijsko vino... in to veste, bela vina iz Astija...«

»Torej,« ga je prekinil Ragastens, »potrkal boš na vrata hiše, ki stoji tik nasproti vodnjaka. Nato porečeš, da bi rad govoril z gospodom Machiavellijem... Ali si boš zapomnil ime?«

»Machiavelli? Zapomnil!«

Najstarejši zavod za črkoslikarstvo

na steklo, les, pločevino in židovje. Specijalist za svetlobno reklamo na steklo. Ustanovljen l. 1902. Odlikovan l. 1922 z zlato medaljo. Gustav Philipp, Maribor, Vetrinjska ulica 11. Načrti in proračuni na zahtevo. 411

Stole vpletam

s prvovrstno trstiko in sprejemam v popravilo vsakovrstne košare in sita. Josip Antloga, košarski in sitarski mojster, samo trg svobode, zraven zraven mestne tehtnice. 529

Irgovski pomočnik,

20 let star, v večjem mestu na deželi, s 3 letno prakso išče službe s 15. majem kjerkoli. Cenjene ponudbe na upr. »Večernika« z navedbo plače pod šifro: »Vsestransko zmožen«. 751

Vsled preselitve

sedlarske in torbarske delavnice se prodaja vse blago na Slomškovem trgu št. 6, kakor komati, različne konjske opreme, dokolenice, kovčki za potovanje, ročne torbice, nahrbtniki itd. 10-30% cenejše. Ugodna prilika za nakup. Ravnotam se proda tudi manjša blagajna 77x50x30. 743

Učenko za šivanje belega perila

sprejme Rupnik, Slovenska ul. 20. 727

Matrace, otomane,

vs tapetniške izdelke in popravila iz višuje po najnižji ceni tapetnik Ferdo Kuhar, Gosposka ulica 4. 8

Praktikantinja za prodajo

sprejme modna trgovina Ana Hobač, Aleksandrova cesta 11. 726

Pozor! Breskve cepljene (okulante),

prvovrstne dobite pri Slaviji, Aleksandrova cesta 6 l. 746

Sobo-in črkoslikanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2281

Pletenine

vseh vrst izdeluje po nizkih cenah strojno pletenje

Šegula

Tomšičev drev. 231

Gospodje! Dame!

Krojaški atelier

713

»ELEGANCE«

Solidno delo

Konkurenčne cene

VEK. TERZER

Maribor — Aleksandrova cesta števil. 48

Velika moda je prispela

za pomlad v veliki izbiri. — TWEED za plašče, kostume in obleke — Grepella v najmodernejših barvah, volneni georgette, crepp mongol, svileni georgette, bemberg-svila, crepp de Chine i. t. d. — Velika izbira moškega blaga za površnike in obleke

Dolček I Marini, manufakturna trgovina -- Maribor -- Gosposka ulica 27